

Sygn. akt III AUz 10/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) del. SSO Beata Górka

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **R. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.**

o wznowienie postępowania

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 31 grudnia 2012 r. sygn. akt IV U 1421/12

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak del. SSO Beata Górka

Sygn. akt III AUz 10/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę R. M. o wznowienie postępowania w sprawie o emeryturę zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 listopada 2006 r., sygn. akt IV 1623/06.

Sąd Okręgowy ustalił, że prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 13 listopada 2006 r., wydanym w sprawie IV U 1623/06, oddalono odwołanie R. M. od decyzji ZUS odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ ubezpieczony nie osiągnął wymaganego wieku emerytalnego, tj. 60 roku życia. Od powyższego orzeczenia ubezpieczony nie wniósł apelacji. W dniu 23 listopada 2012 r. R. M. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 13 listopada 2006 r. i o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 17 lipca 2006 r. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 2 listopada 2012 r. odnalazł pismo organu rentowego z dnia 12 stycznia 2009 r., które stanowi nowy

środek dowodowy mający wpływ na wynik sprawy i z którego nie mógł on skorzystać w poprzednim postępowaniu. Jednocześnie wskazał, że w toku postępowania został pozbawiony możliwości obrony swych słusznych praw, gdyż Sąd nie zweryfikował jego stażu ubezpieczeniowego, koniecznego do uzyskania prawa do emerytury, błędnie poprzestając na przesłance wieku. Organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi podnosząc, że ubezpieczony nie oparł jej na ustawowej podstawie wznowienia postępowania sądowego.

Sąd Okręgowy zważył, że we wniesionej skardze ubezpieczony nie wskazał na żadną z ustawowych podstaw wznowienia postępowania, a nie wynikają one również z uzasadnienia skargi. Przedłożony dokument powstał dopiero w dniu 12 stycznia 2009 r., tj. ponad dwa lata po zakończeniu postępowania sądowego przez Sąd Okręgowy w Koszalinie w sprawie IV U 1623/06, zaś przepis art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy tylko tych środków dowodowych, które obiektywnie istniały w czasie kiedy postępowanie toczyło się, tylko nie były znane stronie.

W ocenie Sądu I instancji również druga okoliczność, nie stanowi podstawy skargi wskazanej w przepisach ustawy. Ubezpieczony działał w swojej sprawie, był obecny na rozprawie w dniu 13 listopada 2006 r. i został przez Sąd wysłuchany. Fakt, że wydane orzeczenie, czy też motywy rozstrzygnięcia, nie zawierały w sobie stwierdzeń o stażu ubezpieczeniowym, czego domagał się ubezpieczony, pozostaje bez wpływu dla zasadności wniesionej skargi. Sąd wskazując, że ubezpieczony nie ukończył 60 roku życia, nie musiał badać dalszych przesłanek do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, gdyż wyłącznie kumulatywnie spełnione przesłanki determinują prawo do wnioskowanej przez ubezpieczonego emerytury. Kierując się powyższymi względami, Sąd Okręgowy na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył ubezpieczony zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 410 § 1 k.p.c., które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia polegającego na przyjęciu, że złożona przez ubezpieczonego skarga o wznowienie postępowania nie jest oparta na ustawowej podstawie, co skutkowało odrzuceniem skargi.

Brak możliwości obrony swych praw w postępowaniu objętym skargą o wznowienie ubezpieczony uzasadniał tym, że w toku sprawy nie został dopuszczony do głosu i nie mógł się wypowiedzieć co do art. 46 ustawy o FUS. Tymczasem już wtedy ubezpieczony twierdził, że nie trzeba mieć skończonego wieku 60 lat, aby uzyskać prawo do emerytury na tej podstawie, jednak sędzia nie chciała go słuchać. Ubezpieczony nie rozumie nadto, dlaczego ZUS wyliczał jego kapitał początkowy aż przez okres 3 lat i 6 miesięcy. ZUS ukrywał rzeczywiste lata składowe przez 3,5 roku, aż się zmieniła ustawa, aby nie dopuścić do zastosowania wobec ubezpieczonego art. 46 ustawy o FUS z 1998 r. Do ubezpieczonego, wbrew ocenie Sądu Okręgowego wyrażonej w postępowaniu którego dotyczy skarga o wznowienie, nie miało więc zastosowania rozporządzenie RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podnosząc powyższe żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny uznał, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe, albowiem skarga o wznowienie postępowania R. M. nie została oparta na ustawowej podstawie, ale nadto jest spóźniona.

W kontekście przesłanki pozbawienia strony możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa – jako podstawy skargi do wznowienia postępowania w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny zważył, że jednoznacznie zakresem tego przepisu objęte są tylko okoliczności, które powodują pozbawienie strony możliwości działania w procesie, niespowodowane przez samą stronę i niezależne od jej zachowania się (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007r., sygn. akt II CZ 16/07, LEX nr 315349; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 grudnia 2004r., sygn. akt I ACa 1921/04, LEX nr 147155). W tym sensie pozbawienie strony możliwości działania uznać należy za tożsame z nieważnością, o której mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c. Słusznie jednakże Sąd I instancji wskazał, że trudno w okolicznościach niniejszej sprawy mówić o pozbawieniu ubezpieczonego możliwości obrony swych praw, albowiem akta sprawy objętej skargą dowodzą, że R. M. został prawidłowo wezwany do udziału

w sprawie, w toku procesu odbierał korespondencję, był obecny na rozprawie, w tym poprzedzającej wydanie wyroku. Niewątpliwie jest również i to, że po wydaniu wyroku wnioskował o sporządzenie jego uzasadnienia, które zostało mu skutecznie doręczone. Nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia ubezpieczonego, jakoby protokół rozprawy w sprawie objętej skargą o wznowienie nie zawierał treści artykułowanych przez ubezpieczonego, lub też aby Sąd nie rozważył wszystkich podnoszonych przez niego kwestii. Przede wszystkim zgodnie z brzmieniem art. 162 k.p.c. strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Ubezpieczony w toku sprawy takich zastrzeżeń nie zgłaszał, a co istotne, pomimo możliwości nie zaskarżył kwestionowanego obecnie wyroku apelacją.

Sąd Okręgowy trafnie ocenił również kolejną samodzielną podstawę wznowienia postępowania, na którą powołuje się skarżący, a mianowicie wykrycie nowego środka dowodowego, którym w tym przypadku miało być pismo ZUS z dnia 12 stycznia 2009 r. Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c., na które powołuje się skarżący jest bowiem ograniczona, jak słusznie podkreślił to Sąd I instancji wyłącznie do tych okoliczności faktycznych i tych środków dowodowych, które istniały w trakcie zaskarżonego postępowania, ale istniały poza tym postępowaniem, nie były więc objęte materiałem sprawy. Oznacza to, że podstawą wznowienia nie może być środek dowodowy, który powstał dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia. Pogląd, że środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku, nie stanowi podstawy wznowienia przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. jest od lat utrwalony - patrz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68 mająca moc zasady prawnej, OSNC 1969/12/208; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 96/05, lex nr 186917; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, lex nr 453799; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2008 r., II UZ 31/08, lex nr 500233 – por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2010 r., III PZ 3/10 – niepublikowane. Pogląd ten podziela Sąd Apelacyjny. Środek dowodowy mający stanowić podstawę wznowienia – pismo ZUS z dnia 12m stycznia 2009 r., na który powołał się skarżący bez wątplenia powstał po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego z dnia 13 listopada 2006 r., więc jak słusznie wywiódł Sąd I instancji nie może stanowić ustawowej podstawy wznowienia.

Uwzględniając wszystko powyższe Sąd Apelacyjny podzielił zapatrywanie i wnioski pisemnych motywów zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego, że skarga R. M., już w świetle przytoczonych przezeń faktów, nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, w związku z czym należało ją odrzucić.

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny zważył, że po myśli przepisu z art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. W sprawie skarżący nie przytoczył żadnych okoliczności pozwalających przyjąć, że rzeczoną skargę złożył w terminie. Dokument, który miał stanowić wykryty środek dowodowy, tj. pismo ZUS datowany jest na dzień 12 stycznia 2009 r. i złożony został w Sądzie Okręgowym w toku sprawy z udziałem ubezpieczonego. Natomiast sam wyrok objęty skargą zapadł w dniu 13 listopada 2006 r.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie skarżącego jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 k.p.c.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak del. SSO Beata Górka